

**WILLEM
BARENTSZ
POOL
INSTITUUT**

POOLJOURNAAL

Jaargang 3 nr. 2 | special issue

Pooljournaal is voor iedereen met interesse voor het Nederlandse poolonderzoek

Postbus 716
9700 AS Groningen
050-3635826
wbpolarinstitute@gmail.com
www.wbpolar.nl

De Poolnacht van Groningen

Dit Pooljournaal is geheel gewijd aan de poolnacht van Groningen. Dit grote publieksevent vindt plaats van 15 november 2010 tot 15 januari 2011. Gedurende deze periode wordt de stad Groningen in de sfeer van de Poolgebieden omgetoverd. Het evenement komt tot stand dankzij een samenwerking tussen onderzoekers, natuurorganisaties, ondernemers, overheid, musea, galleries, sportorganisaties en het bedrijfsleven. In dit pooljournaal een greep uit de vele activiteiten van de Poolnacht van Groningen.

De publieksdagen

Op 25 en 26 november vinden de zogenaamde publieksdagen plaats. In de der Aakerk in het centrum van Groningen ontmoeten poolonderzoekers en het publiek elkaar. Het publiek kan zien en ervaren wat het onderzoek behelst. Verder is er een algemene informatie- en boekenmarkt en kunnen kinderen in de discovery truck les krijgen van poolonderzoekers.

WNF Speurtocht

Kinderen volgen de voetsporen van de ijsbeer en komen onderweg van alles tegen en leren op een leuke en spannende manier over de ijsbeer en het Arctisch gebied.

Ijssculptuur route

Op 4 plaatsen in de binnenstad van Groningen kunt u kunstenaars aan het werk zien. Ze bouwen een groot brok ijs om tot een prachtig kunstwerk.

Filmfestival

Van 15 december tot 19 december kunt u in Forum Images aan het Hereplein genieten van een keur aan (Ant) Arctische films. Speelfilms, documentaires, kinderfilms, natuurfilms en cultfilms alles komt aan bod. Met inleidingen van regisseurs, acteurs en onderzoekers.

DvhN publiekslezingen

Samen met het Dagblad van het Noorden organiseren de Poolnacht een viertal publiekslezingen. Eén voor het hele gezin, één voor jongeren en twee voor volwassenen. De gezinslezing wordt gehouden door Maarten Loonen en gaat over de strijd om het bestaan. Na afloop is er een speurtocht in het Universiteitsmuseum. In de nacht van 21-22 december is er een midwinternacht lezing. Louwrens Hacquebord vertelt over hoe de eerste overwinteraars op Spitsbergen de Poolnacht hebben ervaren, en Govert Schilling vertelt wat de Poolnacht nu eigenlijk is. Daarna samen sterren kijken in de sterrenkoepel van de Bernouilliborg.

Fototentoonstellingen

Het Wereld Natuurfonds stelt honderden poolfoto's uit haar collectie ter beschikking aan de Poolnacht. Deze foto's zullen tijdens de hele periode te zien zijn in etalages in de binnenstad van Groningen. Gezamenlijk vormen deze foto's een route door de stad. Op een aantal locaties in de route kunt u andere fototentoonstellingen bekijken van verschillende kunstenaars / fotografen.

Het Noordelijk Scheepvaartmuseum

In het scheepvaartmuseum kunt u foto's zien die Ko de Korte heeft gemaakt in de jaren '70 in het dorpje Scoresbysund in Oost Groenland. Van deze prachtige portret en situatie foto's zal de KNNV een boek uitgeven. De tentoonstelling is speciaal voor de Poolnacht ontwikkeld. Nu al is er belangstelling voor deze tentoonstelling uit Denemarken, Groenland, Frankrijk en de VS. Te zien van 12 november tot 16 januari.

Noorderlicht

De fotogalerie van Noorderlicht laat foto's zien van fotograaf Jeroen Toirkens. Sinds 1999 is Toirkens bezig met het autonome project; NomadsLife, een fotodocumentaire over nomadisch leven. Met dit langlopende project brengt hij wereldwijd de leefwijze van nomaden in beeld. 'Zolang het nog kan', want door verstedelijking, globalisering en klimaatverandering staat nomadisme onder constante druk. In 2009 won hij een zilveren camera met een serie over Tiniteqilaaq in Oost-Groenland. Te zien van 26 november tot 5 januari.

Universiteitsbibliotheek

In de UB zoals de universiteitsbibliotheek meestal wordt genoemd kunt u de onderzoeker aan het werk zien. Ook onder de poolonderzoekers is veel fototalent aanwezig en de poolgebieden lenen zich natuurlijk bij uitstek voor mooie plaatjes. Naast de fototentoonstelling richt de UB ook een poolnacht boekententoonstelling in, met veel oude boeken en kaarten.

Galerie Sant

Galerie Sant werkt samen met de jonge kunstenaar Rosanne van klaveren.

Voorproefje tijdens het NS try-outfestival

Tijdens het NS try-out festival in Groningen kunt u van een voorproefje nemen van de Poolnacht van Groningen. Op 6, 7 en 8 oktober kunt u een aantal previews zien van ons filmfestival. Op donderdag 7 oktober geeft Gert Polet van het WNF samen met kunstenaar Ap Verheggen een masterclass over de problematiek in het poolgebied en hoe natuur- en kunstprojecten elkaar kunnen versterken. Een dag later volgt een masterclass van Louwrens Hacquebord waarin hij verhaalt uit en over scheepsjournalen van Fedde Jansz Visser (zie volgende pagina). Ten slotte geeft Anique Kuizinga op vrijdag 8 oktober een ijssculptuur demonstratie.

Meer informatie:

Noordelijk Scheepvaartmuseum: <http://www.noordelijkscheepvaartmuseum.nl/nl/tentoonstellingen/details/14-de-poolnacht-van-groningen>

Noorderlicht: <http://www.noorderlicht.com/nl/>

Jeroen Toirkens: <http://www.nomadslife.com/>

Universiteitsbibliotheek: <http://www.rug.nl/bibliotheek/nieuws/tentoonstellingen>

Galerie Sant: <http://www.gallery-sand.com/>

Rosanne van Klaveren: <http://www.verhaalprojecten.nl/escapism/map.htm>

NS try-out festival: <http://www.nstryoutfestival.nl/>

Nieuwe uitgaven

Eskimoland

Het boek 'Eskimoland' van Nico Tinbergen wordt opnieuw uitgegeven. In dit boek vertelt bioloog en nobelprijswinnaar Tinbergen van zijn ervaringen tijdens zijn verblijf op Groenland tijdens het tweede internationale pooljaar. In dit publieksboek beschrijft Tinberg uitvoerig de leefwijze van de Inuit in Oost-Groenland in het begin van de jaren dertig van de vorige eeuw. Samen met zijn vrouw verblijft hij 14 maanden in Groenland. In het boek kun je lezen hoe het land en haar bevolking diepe indruk hebben gemaakt op Tinbergen. Eskimoland verschijnt bij de start van de Poolnacht. Uitgever: KNNV

Tegenpolen

Op 28 oktober ligt het boek Tegenpolen van Bernice Notemboom in de winkel. Het gaat over haar expedities naar de Noord en Zuidpool, de Groenland ijskap, en de Koude Pool in Siberië. Het boek gaat met name over hoe Bernadice klimaat verandering aan den lijve heeft ondervonden. Uitgever: Bezige Bij

Op walvisjacht naar Spitsbergen

Fedde Jansz Visser was 20 toen hij in 1774 voor het eerst naar Spitsbergen afreisde om op walvissen te jagen. In konvooi met zo'n 200 andere schepen voer Fedde Visser vier jaar achtereen naar het noorden. Tijdens deze gevaarlijke tochten hield hij steeds een journaal bij, waarin hij boeiende verhalen optekende over het ijs, de weersomstandigheden, walvissen, schepen en mensen. Drie van deze scheepsjournalen. Dit boek is een authentieke weergave van deze journalen én Vissers memoriaal. Een uitgebreide inleiding van Louwrens Hacquebord plaatst de documenten in de context van het 18de-eeuwse walvisvaartbedrijf. Ook dit boek verschijnt bij de start van de Poolnacht. Uitgever: Walburg Pers.

Faces of scoresbysund

Bij de fototentoonstelling van Ko de Korte brengt de KNNV uitgeverij een boekje uit met alle foto's en begeleidende teksten. Omdat er vanuit het buitenland al veel belangstelling is

voor deze tentoonstelling, wordt het een meertalige uitgave. Bij de opening van de tentoonstelling op 12 november zal het boek verschijnen. Uitgever: KNNV

Disolved aluminium and manganese in the polar oceans

Proefschrift van NIOZ onderzoeker Rob Middag. Hij onderzocht de rol van de spoorelementen aluminium en mangaan bij de algengroei in de oceanen. Spoormetalen zijn essentieel voor de groei en vitaliteit van fytoplankton in de oceaan omdat ze gebruikt worden als co-factor. Een co-factor is een component van een enzym dat nodig is voor het vervullen van de functie van het enzym. IJzer en mangaan zijn bijvoorbeeld essentieel voor de enzymen in de fotosynthese. Aluminium heeft geen bekende functie in levende cellen, maar kan wel worden ingebouwd in het externe kiezelskelet van diatomeeën (kiezelwieren). Promotie van Rob Middag is op vrijdag 17 september om 13:15 uur aan de Rijksuniversiteit Groningen.

www.depoolnacht.nl

Het Willem Barentsz Poolinstituut is een bundeling van kennis, onderzoek en onderwijs over de Noord- en de Zuidpool.

Het Pooljournaal verschijnt drie keer per jaar.

Wilt u zich aan- of afmelden voor het Pooljournaal, stuur dan een email naar wbpolarinstitute@gmail.com o.v.v. 'aanmelden / afmelden Pooljournaal'. Eerder verschenen nummers vindt u op onze website: www.wbpolar.nl

